

KÁDÁR BÉLA (1877-1956)**Fátyolos nők, 1930-as évek első fele**

Gouache, papír, 73x100 cm

Jelezve jobbra középen: Kádár Béla

Kezdő ár: 3 600 000 Ft / 11 613 EUR

Becsérték: 6 000 000 – 10 000 000 Ft

Estimated value: 19 355 – 32 258 EUR

AUKCIONÁLVA:

- BÁV 34. árverés, 85. tétel

Pablo Picasso: Álmodó, 1932
magántulajdon**UTAK AZ AVANTGARDE-BŐL**

Hevessy Iván 1922-ben megjelent könyvében két lehetséges fejlődési vonalat vázolt fel Kádár Béla festészete előtt. A kiváló művészettörténész és kritikus szerint Kádár vagy a természettől elszakadt, tisztán a színek és a ritmusok által közvetített nonfiguratív, lírai-expresszionizmus lehetőségeit kutathatja művészetével, vagy az eddigi út eredményeit felhasználva visszatér az ábrázoló formákhoz, melyek ugyan megtelhetnek az érzelmek szuggessziós erejével, de megmaradnak a tárgyi realitás határain belül. Az első út a következetesebb, ami passzív individualizmushoz vezet, míg a másik nagyobb festői szabadságot és közérthetőséget ígér.

Kádár a második utat választotta és az 1920-as években létrehozta, groteszk, a magyar falu és a német mesevilág elemeiből építkező sajátos képi világát, hogy aztán az évtized végétől - elhagyva az expresszionizmus ironizáló hangvételét és élénk színvilágát - szerkesztésmódja a kubizmus tárgyiaságával párosuljon. Vonalvezetése lehiggad, kompozícióinak nyugodt eleganciája pedig egy újabb alkotói periódus kezdetét villantja fel.

„A SZÉPSÉG DICSEÉRETE”

A művész klasszikusan formált, finom kontúrral modellált nőalakjai egy a kép közep-tengelyébe állított arkádívét és egy síkba forgatott dekoratív asztali csendéletet fognak közre. A profilba, illetve félprofilba fordított arcok hajlékony vonásaira a bravúrosan megrajzolt háttér kulisszái válaszolnak, különös ritmikát és egyben festői témát szolgáltatva a képnek.

Kádár a tízes években festett szimbolikus nőfiguráit formaelemző, sík-geometrikus formaegyüttessé redukálta a húszas években. Később az új tárgyilagosság és az olasz novocento klasszikus értékeket előhívó szellemi és művészeti áramlatainak hatására ismét a természet felé fordult, hogy tiszta vonalú, nyugodt alakzatokká nemesítse figuráit. Az alakok mellett elhelyezkedő asztali csendélet geometrikus, redukált formái a képfelületre simulnak, míg a drapériák szelíd hullámvonala a szögletes síkokat ellensúlyozza. A szintetikus kubizmus mestereitől tanult dekoratív geometrikus komponálás módszere mellett, a korszakra jellemző klasszicizáló szemlélet is érzékelhető a kép motívumain, de a „natura morta” kellékein a metszett élű idomok variációi helyett ekkor már inkább az íves vonalak és a lendületes forgástestek játéka dominál.

Kádár festészete nem a hagyományos értelemben vett elbeszélő jellegű festészet. Az 1930-as években készült képei szinte teljes egészében mellőzik a „történetet”. A festő allegóriákban, szimbólumokban, ritmusban és formákban fogalmazza meg cseppet sem irodalmias mondandóját. *„A kép tárgyak ábrázolásával gondolattársít, szimbolizál, allegorizál ... , hogy végső fokon törhetetlenül egységes legyen harmóniában, ritmusban, színben, vonalban, kifejezésben és tartalomban.”* – vélekedik ekkortájt Kádár saját képeiről. Festményei újra és újra az önmaguk teremtette *vizuális* nyelvezeten keresztül idézik meg az eszményt, melyet önletrajzi írásában így fogalmazott meg: *„több legyen, mint valóság, messze a valóság felett, minden földi szennytől mentes valami: a mennyei beteljesedés”.*

Kaszás Gábor

